

Flyktingspionage i Sverige

En jämförande studie

Abstract

Espionage against individuals within a diaspora in Sweden can be seen as a serious threat to the democratic values and processes, and of course, a direct threat to those who are exposed. With that insight as a starting point this study has the ambition to enlighten the reader about the problems and consequences that occurs when foreign countries try to control and threaten dissidents outside their borders. But the study wants to do it through the persons who have been recruited and carried out the espionage against individuals within its own diaspora and do that with the court cases where people have been convicted. With the court cases and the theoretical framework MICE the study aims to show which primary driving forces are present when someone makes the decision to start spying. By doing so, the study provides a more specific contribution to the broad research within the field of transnational repression.

Key words: refugee espionage, convictions, Sweden, transnational repression

Wordcount: 10 019

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och frågeställning	1
2	Bakgrund.....	3
2.1	Flyktingspionage i Sverige	3
2.2	Tidigare forskning.....	4
3	Teori.....	6
3.1	Teoretisk bakgrund	6
3.1.1	Diskussion rörande val av teori.....	7
3.2	Teoretiskt ramverk	7
3.2.1	MICE – de fyra faktorerna	8
4	Metod.....	9
4.1	Jämförande fallstudie	9
4.2	Kvalitativ textanalys	10
5	Material	11
6	Operationalisering.....	12
6.1	Jämförelse med tidigare studier	13
7	Analys	14
7.1	De sex fallen	14
7.1.1	Fall 1 – Reza Shirani (1993) och Zoreh Yazdani (1994).....	14
7.1.2	Fall 2 – Khalid Azzouzi (1996)	16
7.1.3	Fall 3 – Baurchuk Samadi (2010)	18
7.1.4	Fall 4 – Alphonse Byukusenge (2013).....	20
7.1.5	Fall 5 – Kelsang Trungpa (2018).....	22
7.1.6	Fall 6 – Qasim Jalab (2019).....	24
7.2	Jämförelse med två andra studier.....	26
8	Slutsats.....	28
9	Referenser	30

1 Inledning

Sverige tillhör de länder där *flyktingspionage* är olagligt och det är enligt Säkerhetspolisen (Säpo) en del av underrättelsehotet som bedrivs av främmande makt och blir således ett hot som enligt dem ska likställas med klassiskt spionage, cyberattacker och påverkansoperationer. Vidare så menar Säpo att flyktingspionage undergräver den demokratiska processen då den påverkar personer och deras släktingar både i Sverige och länderna de kommer ifrån (Säkerhetspolisen 2023). I Sverige finns det sex fall i vilka sju personer har dömts för olovlig underrättelseverksamhet som kan kopplas till flyktingspionage (Södra Roslags tingsrätt 1993; Södra Roslags tingsrätt 1994; Göteborgs tingsrätt 1996; Stockholms tingsrätt 2010; Örebro tingsrätt 2013; Södertörns tingsrätt 2018; Stockholms tingsrätt 2019), och genom de domarna så kan vi se hur flyktingspionaget är ett verktyg för främmande makt att utöva kontroll gentemot deras diasporor i Sverige. Förtrycket som vissa stater bedriver utanför sina gränser samlas under termen *transnationell repression*, vilket kan definieras som ett lands verksamhet för att tysta dissidenter i andra länder (Abromowitz 2023). Att länderna som aktivt bedriver transnationell repression nästan uteslutande är auktoritära visas tydligt i rapporter från myndigheter och NGO:s, men även i akademiska artiklar (Glasius 2018; Schenckan & Linzer 2021, Sundqvist & Lindberg 2022). Det är vid läsning av dessa rapporter och artiklar som idén till den här uppsatsen har sitt ursprung då dem i de flesta fall enbart undersöker det mer övergripande begreppet transnationell repression och att de sällan gör djupdykningar i de specifika fenomen som samlas inom den övergripande termen, i synnerhet när det gäller flyktingspionage. Genom det konstaterandet formades ramarna för uppsatsen, att den skulle undersöka flyktingspionage specifikt och göra det med ett perspektiv från den tidigare forskningen som berör klassiskt spionage, samt att undersökningen skulle begränsas till Sverige. Genom de sex domarna av olovlig underrättelseverksamhet i Sverige som kan kopplas till flyktingspionage och det teoretiska ramverket MICE, som visar vilka faktorer som får en person att börja spionera (Burkett 2013:7), så vill uppsatsen göra en nischad undersökning av fenomenet flyktingspionage i en svensk kontext.

1.1 Syfte och frågeställning

Uppsatsen *syftar* till att utgöra en akademisk studie som bidrar till den icke-existerande forskningen om flyktingspionage. Således blir syftet att undersöka de sex domar i Sverige där personer har dömts för olovlig underrättelseverksamhet i samband flyktingspionage och utifrån dem se vilka faktorer som har varit avgörande för dem att börja spionera. Den *syftar inte* att ge en komplett bild över flyktingspionage som fenomen eller bidra med en generell bild över vilka faktorer

som är avgörande för någon att låta sig värvas som agent och spionera på andra länders diasporor. Genom sitt syfte får uppsatsen inomvetenskaplig relevans då undersöker ett område inom transnationell repression som i dagsläget är en vit fläck på forskningskartan. Av samma anledning så en ger en undersökning av ett fenomen som är utforskat utomvetenskaplig relevans, då undersökningen kan utgöra en grund för vidare forskning som kan tillföra viktig kunskap och bidra till en ökad säkerhet för de människor som riskerar att bli utsatta för främmande makters flyktingspionage.

Således blir frågeställningen som uppsatsen ämnar besvara:

Vilken har varit den primära drivkraften för de personer som har dömts för att ha bedrivit flyktingspionage i Sverige?

Vidare så har uppsatsen ett underliggande syfte vilket är att jämföra analysens resultat med två studier som använder ett snarlikt teoretiskt ramverk för att undersöka klassiskt spionage och avsikten med det blir således att belysa eventuella likheter och skillnader mellan det och flyktingspionage.

2 Bakgrund

Enligt Säpo så används flyktingspionage som ett verktyg av främst auktoritära stater som ett verktyg för att kontrollera och påverka exilgruppers opposition i andra länder, vilket i förlängningen blir ett indirekt hot gentemot demokratin i de länder där det förekommer. Deras definition av flyktingspionage är – *olovlig underrättelseverksamhet som riktar sig mot exilgrupper och oppositionella* (Säkerhetspolisen 2011). Deras motsvarighet i Finland, säkerhetstjänsten Supo, definierar det som – *utländska myndigheters insatser för att spionera på och kontrollera personer som bor i ett annat land* (Supo u.å.). Med de definitionerna som utgångspunkt så kommer flyktingspionage i den här uppsatsen att definieras som – *olovlig underrättelseverksamhet som bedrivs av främmande makt gentemot oppositionella i syfte att kartlägga, kontrollera och påverka dessa*. Flyktingspionage skiljer sig då mot det som i uppsatsen omnämns som klassiskt spionage vilket Säpo definierar som – *olovlig underrättelseverksamhet som bedrivs av andra länders underrättelseofficerare eller av dem värvade agenter med syftet att samla in säkerhetsskyddsklassade uppgifter om svenska förhållanden* (Säkerhetspolisen 2023). Vilket också är den definition som används av uppsatsen, där den även fortsättningsvis använder termen klassiskt spionage för att göra en åtskillnad från flyktingspionage.

2.1 Flyktingspionage i Sverige

Flyktingspionage mot andra länders diasporor i Sverige kan spåras flera årtionden bakåt och har bedrivits av personal från ambassader och andra länders underrättelsetjänster med syftet att kontrollera den egna diasporan (Svd 2003). Säpo uppmärksammar flyktingspionage i sin årsbok från 2007 och visar genom en fallbeskrivning hur det i förlängningen inte bara är ett hot mot personer inom exilgrupper i Sverige, utan även ett hot mot personer som visar stöd för dem (Säkerhetspolisen 2007:40–41). Nästan två decennier senare så utgör flyktingspionage fortfarande ett allvarligt hot och i Sverige bedrivs det främst av Iran och Kina som inriktar sig på minoritetsgrupper som de anser utgöra ett hot (Säkerhetspolisen 2007:40–41). Bilden som Säpo förmedlar bekräftas i en rapport från Freedom House (2022) som också lyfter fram Iran och Kina som tongivande aktörer i Sverige, men nämner också Saudiarabien, Rwanda och Turkiet. Förutom dem går det att se hur länder som Eritrea, Marocko, Ryssland och Syrien på ett medvetet sätt försöker kontrollera och kartlägga sina diasporor i Sverige (Ekman et al. 2023; Göteborgs tingsrätt 1996; Jörum 2015). Detta visar att det är flera länder som bedriver olaglig underrättelseverksamhet gentemot sina diasporor i Sverige och att hotbilden som Säpo beskriver kan konstateras vara reell.

Sverige är ett av de länder där flyktingspionage är olagligt och brottsrubriceringen är olovlig underrättelseverksamhet, vilket om det anses som grovt kan ge upp till

fyra års fängelse. Det 19 kap. 10 § brottsbalken utgörs av tre paragrafer som berör var den olovliga underrättelseverksamheten är riktad. Den första paragrafen handlar om olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, den andra om det sker mot främmande makt och den tredje om den är riktad mot individer. Vidare så beskrivs det hur detta ska ske hemligen och svikligen, vara mer än tillfälligt och att syftet är att gå främmande makt tillhanda, där brottet kan medföra men för säkerheten hos den drabbade (SFS 2023:257).

2.2 Tidigare forskning

För att beskriva det rådande forskningsläget är det av relevans att redogöra för några av studierna som undersöker transnationell repression, men även tidigare forskning om klassiskt spionage. Anledning till det är att visa hur den här uppsatsen placerar sig i förhållande till dem.

En av de mer övergripande studierna är *Diaspora och främmande makt* (2023) som är utgiven Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och har som syfte att bidra till en ökad kunskapsbas gällande auktoritära staters påverkan på dess diasporor. Rapporten fokuserar på fem auktoritära stater, Iran, Kina, Eritrea, Syrien och Ryssland för att ge en bild av hur det nuvarande kunskapsläget är för varje enskild stat, samt att det visar på betydelsefulla olikheter rörande vilka metoder som används av de olika länderna (Ekman et al. 2023). Studien identifierar ett outforskat glapp mellan två redan existerande forskningsområden, diasporastudier inom migrationsforskningen och forskningen på auktoritära stater och här menar författarna att den yta som uppstår där dessa forskningsfält möts behöver kompletteras (Ekman et al. 2023:9–10). Vidare så är studien *Out of Sight, not out of reach* (2021) intressant för att den undersöker i vilken omfattningen transnationell repression sker och författarna har gått igenom 608 fall under perioden 2014–2020. Genom det kan studien visa att transnationell repression bedrivs av 31 stater i 79 länder, vilket är mer frekvent än vad som tidigare varit känt. Författarna konstaterar att risken för transnationell repression är större idag med anledning av det finns fler kommunikationsvägar mellan individer vilket gör att oppositionella i exil utgör ett större hot mot auktoritära stater (Schenkkan & Linzer 2021:4–5). Bland de mindre övergripande studierna så går de att se hur många av dem fokuserar på specifika länders transnationella repression mot dess diasporor vilka ofta utgörs av olika etniska minoritetsgrupper (Almén 2020; Freedom House 2021; Human Rights Watch; Safeguards Defenders 2023; Tobin & Elimä 2023). Vad som karakteriserar dessa studier är att de ofta är fältstudier som är baserade på intervjuer från olika i diasporor, men att de i likhet med de mer övergripande studierna inte lämnar det breda begreppet transnationell repression.

Tidigare forskning som belyser en svensk kontext är svårare att finna men det finns några studier som är värda att lyfta fram. En rapport från Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) (2022) undersöker den kinesiska statens påverkansoperationer mot svenska kommuner och den intressant för uppsatsen

ägnar ett helt avsnitt åt kinesiskt flyktingspionage i Sverige med syftet att visa hur det kan vara en del av de påverkansoperationer som utförs i Sverige av den kinesiska underrättelsetjänsten. Författarna trycker även på vikten av vidare forskning som undersöker påverkan mot den kinesiska diasporan i Sverige (Sundqvist & Lindberg 2022:37–39; 45). Men det finns även akademiska artiklar som tar upp auktoritära staters förtryck mot diasporor i Sverige, där Emma Jörums artikel (2015) är ett intressant bidrag. Jörum visar hur individens rättigheter minskar när det finns ett närvarande hot från regimen i synnerhet om det sker utanför det egna landet, vilket hon exemplifierar genom den opposition som finns inom den syrisk diasporan i Sverige. (Jörum 2015:104). Jörums studieobjekt är relevant då Syrien är ett av de länder som Säpo anser förtrycker sin diaspora i Sverige genom flyktingspionage (Westerberg 2012).

Det är även av vikt att i det här kapitlet att lyfta fram tidigare forskning om klassiskt spionage, ett område som i motsats till flyktingspionage har en omfattande katalog av tidigare studier och undersökningar. Men det är två studier (Herbig 2008; Jonsson & Gustafsson 2022) som blir intressanta och det är de två studier som kommer jämföras med uppsatsens analys. Båda studierna undersöker de bakomliggande drivkrafterna för spionage genom ett teoretiskt ramverk som är snarlikt det som används i den här uppsatsen, men i två olika kontexter. Herbigs studie från 2008 fokuserar på spionage i USA och studien från 2022 som är publicerad av FOI undersöker spionage i Europa. Även om de har olika tidsramar för sina fallstudier så blir det intressant att jämföra resultaten, vilket presenteras närmare i kapitlet för analys.

Det ska tilläggas att sammanfattningen ovan är väldigt begränsad, men den visar ändå något som är viktigt, att det finns områden inom transnationell repression som är outforskade och vikten av att den vita fläcken börjar undersökas, något som studien från FOI (2023) och MPF (2022) framhåller. Således går det att se att denna uppsats placerar sig i denna outforskade del som har uppstått och att den gör en djupdykning inom ett forskningsfält som vanligtvis presenterar mer övergripande studier.

3 Teori

Kapitlet för teori innefattar en teoretisk bakgrund som presenterar teorier som har använts i studier för transnationell repression och klassiskt spionage, samt en diskussion rörande valet av teori för den här uppsatsen. Vidare så beskrivs det teoretiska ramverket utifrån den valda teorin.

3.1 Teoretisk bakgrund

Inom fältet för transnationell repression så finns det teoretiska ramverk för att undersöka auktoritära staters förtryck. Här kan vi till exempel se hur Ekmans studie för FOI (2023) applicerar ett teoretiskt ramverk som utvecklas i en artikel av Marlies Glasius (2018) och vars syfte är att kunna förklara hur auktoritära stater agerar gentemot dess invånare i exil. Glasius vidhåller att en auktoritär regim ser på dess invånare som subjekt, vilka antingen är exkluderade eller inkluderade. Genom att kategorisera hur en auktoritär stat legitimerar sig själv så visar Glasius hur sättet som de kontrollerar invånarna inom eller utanför landet har inverkan på hur regimen betraktar dem, antingen som motståndare eller medlöpare (Glasius 2018:179–180; 186–187). Studien från Freedom House (2021) lutar sig mot Yossi Shains resonemang rörande auktoritära stater och dess diasporar som han presenterar i sin bok *The Frontier of Loyalty: Political Exiles in the Age of the Nation-State* (2005). Enligt Shain så är transnationell repression sprunget ur tre faktorer, hotet som exilgrupperna utgör, kapaciteten som den auktoritära staten besitter för att bekämpa hotet, samt kostnad-nytt-effekten som tillfaller staten av de utförda handlingarna (Shain 2005:161).

Dr. Ursula M. Wilder presenterar i en artikel (2017) ett typologiskt ramverk över psykologiska aspekter vilka hon menar föranleder till en ökad risk för att börja spionera, som enligt henne är psykopati, narcissism, och bristande personlig mognad (Wilder 2017:21–30). Dessa verkar inom kategorin personlighetsstörning vilken är en av tre faktorer som kan få en person att börja spionera av egenintresse, de övriga två är personlig kris och tillfälle (Wilder 2017:20). Genom att presentera tidigare fall av kända spioner så visar Wilder hur det går att kategorisera in dem under en eller flera av de psykologiska aspekterna. Men Wilder understryker hur alla typologier, även hennes, är förenklande och ska således användas med försiktighet, men att hennes kan användas för att öka medvetenheten kring beteenden som kan medföra säkerhetsrisker (Wilder 2017:21). En annan studie som presenterar ett teoretiskt ramverk som kan användas för att utröna orsaker till spioneri är Randy Burketts artikel (2013) om avgörande faktorer inom agentrekrytering. Det som Burkett vill visa är att de faktorer som utgörs av akronymen MICE, *money, ideology, coercion* eller *compromise* och *ego* eller *excitement*, är otillräckliga för att förklara komplexiteten hos den mänskliga drivkraften, trots att den har använts som förklaringsmodell sen andra världskriget

(Burkett 2013:9–11). För att utveckla detta till något bättre så presenterar Burkett akronymen RASCLAS, *reciprocation, authority, scarcity, commitment* eller *consistency, liking* och *social proof*, som bygger på psykologen Dr. Robert Cialdinis sex principer för påverkan och som enligt Burkett ger en förståelse till de psykologiska faktorer som påverkar samspelet mellan hanteraren och den som ska rekryteras. Forskningen rörande påverkan menar Burkett bidrar till att hanteraren på ett bättre sätt kan rekrytera agenter, att han kan manipulera utan han verkar vara manipulativ (Burkett 2013:12–13).

3.1.1 Diskussion rörande val av teori

Den här studien som ämnar att undersöka flyktingspionage som ett specifikt fenomen inom transnationell repression så blir det nödvändigt att se fenomenet för vad det faktiskt är, en sorts spionage som faller inom ramarna för det underrättelsehot som riktas mot Sverige (Säkerhetspolisen 2023). Det resulterar i att de teorier som används för att undersöka hur auktoritära stater agerar gentemot sina diasporor inte blir användbara för en undersökning som ämnar att göra en djupdykning inom det övergripande begreppet transnationell repression. Således är det nödvändigt för den här uppsatsen att använda teorier eller teoretiska ramverk som i detalj kan förklara mekanismer inom spioneriet. Av de två som presenteras ovan så kommer den här studien att använda det teoretiska ramverket MICE som beskrivs i Burketts artikel (2013). Trots att Burkett är kritisk mot MICE och lyfter fram RASCALS som något mer förfinat så beskriver de olika saker, den tidigare vilka faktorer som verkar som drivkrafter för att börja spionera och den senare psykologiska faktorer som kan användas för att lyckas med en rekrytering. Men trots Burketts kritik rörande otillräckligheten hos MICE så visar tidigare forskning att det blir användbart för att uppnå studiens syfte. Således blir MICE ett teoretiskt ramverk vilket kan användas i studier som ämnar undersöka bakomliggande drivkrafter inom flyktingspionage.

3.2 Teoretiskt ramverk

Som nämns i den teoretiska bakgrunden så är MICE en akronym som står för *money, ideology, coercion* eller *compromise* och *ego* eller *excitement*. Vilka tillsammans utgör drivkrafter för att låta sig rekryteras och börja spionera, trots de stora risker som ett sådant beslut innebär. De fyra faktorerna blir således den hävstång som motiverar valet som fattas med hänsyn till riskerna i samband med spioneri och det kan vara en eller flera av dem som en potentiell agent tar i beaktande (Burkett 2013:12–13)

3.2.1 MICE – de fyra faktorerna

Money – Pengar kan anses vara den huvudsakliga drivkraften till att åsidosätta de risker som föreligger beslutet att börja spionera och listan är över de som har haft det som den primära drivkraften är lång. Begreppet pengar betyder inte endast faktiska sådana utan det innefattar också saker som de kan bidra till, så som ökad säkerhet samt tjänster som gynnar en själv eller ens familj (Burkett 2013:9).

Ideology – Någon som drivs ideologi utgör ett väldigt stort hot och är en värdefull tillgång för de underrättelseofficerare som lyckas värva dem. Historien visar att ideologiskt drivna agenter som Kim Philby och Oleg Penkowsky i flera år kan verka i ett sammanhang som utgörs av motsatsen till det som de själva tror på (Burkett 2013:10).

Coercion eller *Compromise* – De här två faktorerna kan sammanfattas som utpressning och tvång, att någon blir tvingad att börja spionera för att inte själv drabbas av något som påverkar livssituationen, vilket kan vara ett avslöjande av något som personen vill ska förbli hemligt. Agenter som blir värvade med tvång blir inte enligt Burkett ideala verktyg för att uppnå önskat syfte (Burkett 2013:10).

Ego eller *Excitement* – Ego kan verka som drivkraft för någon som upplever att den inte har blivit rättvist behandlad, en känsla som uppstår av flera anledningar. Det kan vara hämnd som den som väljer att börja spionera hoppas på att införliva genom sin handling, att den vill skada det system, organisation eller specifika personer som de upplever har förbisett dem eller behandlat dem illa. Excitement åsyftar om drivkraften är spänning som den rekryterade hoppas på att få uppleva när den träder in i spionernas värld (Burkett 2013:10).

4 Metod

4.1 Jämförande fallstudie

Ett fall kan betraktas som ett fall för klassificering av händelser, där termen klassificering åsyftar en företeelse som är av vetenskapligt intresse för någon som undersöker en företeelse eller händelse, vilket kan göras med en jämförande ansats om syftet är belysa skillnader och likheter. Den jämförande fallstudiens struktur är att den utgår från en forskningsfråga som ställs till de fall som innefattas i studien och skapar således en förutsättning för systematisk jämförelse (George & Bennet 2005:17; 67). Jämförelsen av flera fall resulterar i en bättre kontroll över konkurrerande förklaringar som kan uppstå i studier av ett enskilt fall, vilket en jämförande ansats inom ramen frågeställningen bidrar till att minska eller helt utesluta (Teorell & Svensson 2007:83).

Inom ramarna för den här studien så blir det uppenbart att den ska betraktas som en jämförande fallstudie då det huvudsakliga syftet är att undersöka skillnader och likheter mellan sex fall av flyktingspionage i Sverige, något som i väldigt hög utsträckning begränsar valet av metod, samt att den metod som har valts förefaller självklar och relevant med hänvisning till ovanstående stycke. De fall som har valts till studien bör anses utgöra ett adekvat underlag till valet av metod då de tillsammans utgör samtliga domar av olovlig underrättelseverksamhet med koppling till flyktingspionage och jämförelsen av dessa bör anses vara av relevans ur forskningshänseende.

Fallstudier spelar en viktig roll inom kvalitativ forskning då metoden skapar förutsättningar för att närma sig företeelser och händelser så att dessa kan studeras mer djupgående (Alvehus 2023:109–110). Dock föreligger det en risk i en jämförande fallstudie att antalet fall har inverkan på hur djupgående dessa kan studeras, ju fler fall desto mindre djupgående analys i varje enskilt fall om inte studiens omfattning utökas. Detta är något som bör tas i beaktning när forskaren väljer hur många fall som skall utgöra grunden till den jämförande fallstudien (Alvehus 2023:109). Inom ramarna för denna studie så har detta tagits i beaktning och de fall som innefattas bedöms inte vara för många så att de enskilt inte kan studeras tillräckligt djupgående för att kunna besvara forskningsfrågan.

Vad som är värt att framhålla är att det förekommer kritik riktad mot fallstudie som metod. En del av denna menar att förekomsten av bias i samband med urvalet av de fall som skall utgöra studiens underlag. Detta är något som kan förekomma i studier med kvantitativ ansats men att detta inte har någon reell inverkan inom kvalitativa studier då metoden tillåter att urvalet kan ske trots att utfallet hos dessa redan är känt (George & Bennet 2005:22–23).

4.2 Kvalitativ textanalys

Uppsatsens analys genomförs med en kvalitativ textanalys på det empiriska materialet med syftet att finna det som är av relevans för uppsatsen frågeställning. Vad som kännetecknar kvalitativa undersökningar är att insikterna uppstår induktivt, dvs. i mötet med det empiriska materialet. Inom ramarna för den här uppsatsen så sker det genom texterna som analyseras, vilket då möjliggör en kvalitativ tolkning och karaktärisering (Teorell & Svensson 2007:11), som tillsammans med det teoretiska ramverket MICE blir det som utgör uppsatsens analys. En studie som genomför en undersökning med kvalitativ textanalys vill lokalisera de delar av den totala textmassan är som relevanta för analysen och syftar således till att skänka dem mening i ett större sammanhang, vilket utgörs av forskningen som helhet som kan presenteras i uppsats, vetenskaplig artikel eller rapport (Esaïasson et al. 2017:211).

5 Material

Det primära materialet för uppsatsen är det som ligger till grund för analysen utgörs av de sex domar som det refereras till i inledningen, samt i viss utsträckning tillhörande förundersökningsprotokoll som är kopplade till dessa. Uppsatsen utgår ifrån tingsrättens domar trots att de flesta har överklagats till högre instanser och de har i vissa fall justerat det utdömda straffet så har det gjorts en bedömning att inget nytt har framkommit som kan påverka analysen. Högsta Domstol har nekat samtliga fall som har ansökt prövning i den instansen. Domarna är offentliga handlingar som har begärts ut från berörd tingsrätt, vilka även har kunnat lämna ut förundersökningar i två av fallen. De resterande förundersökningar har begärts ut av Säpo vilka har tillmötesgått begäran och de har lästs på plats med anledning av dess omfattning. Att stora delar av förundersökningarna omfattas av sekretess och dessa delar inte går att begära ut har inte ansetts vara ett hinder för uppsatsens analys. Det material som domarna och förundersökningarna utgör bör därför anses utgöra ett fullgott underlag för att besvara forskningsfrågan.

Vidare så använder sig undersökningen av vetenskapliga artiklar och akademisk litteratur som har inhämtats från universitetsbibliotek och bör således anses utgöra pålitliga källor till underlag för de ändamål som de används i uppsatsen. Det förkommer också vid två tillfällen referenser till nyhetsartiklar som är hämtade från nyhetskanaler som anses vara seriösa aktörer och blir således trovärdiga referenser i sammanhanget. Vad som också refereras till är rapporter från statliga myndigheter och icke statliga organisationer, exempelvis de två rapporter som uppsatsens analys jämförs mot, men även andra, som likt nyhetsartiklarna, används för att tillföra en empirisk bakgrund till uppsatsen.

Antagandet som uppsatsen gör att det finns sex fall där personer har dömts för olovlig underrättelseverksamhet i samband med flyktingspionage har kontrollerats genom sökningar i databasen research retriever (mediarkivet). Sökningarna har haft sökorden spionage och flyktingspionage och tidsramen har varit första januari 1950 fram till första december 2023 för att kunna fastslå om det finns fler domar som kan kopplas till flyktingspionage. Det har ansetts som rimligt för att fånga upp de fall av relevans för studien då det har ansetts ej rimligt att kontakta alla tingsrätter i Sverige med syftet att finna fler fall av olovlig underrättelseverksamhet med koppling till flyktingspionage. Således är det inte helt uteslutet att det finns ytterligare fall av flyktingspionage som ej har fångats upp.

6 Operationalisering

Uppsatsens operationalisering har som syfte att åskådliggöra hur studien sorterar in olika fenomen från det empiriska underlaget under olika faktorer med syftet att göra dem mätbara (Teorell & Svensson 2007:39). Faktorerna i detta fall är de som utgör de teoretiska ramverket MICE (Burkett 2013) som kopplas samman med analysens empiriska underlag. För att på ett tydligt sätt skapa mätbarhet så kommer det genom frågor till empirin visa hur fenomen inom den kan kopplas samman med faktorerna inom MICE som i förlängningen gör det möjligt att besvara forskningsfrågan – se tabell 1. Det ska förtydligas att faktorerna översätts till svenska inom ramarna för uppsatsen vilket innebär att faktorn *coercion* eller *compromise* kommer att utgöras av *coercion*, vilken översätts till *tvång*, samt att *ego* eller *excitement* kommer att utgöras av *ego*, vilken i översättningen blir detsamma. De övriga två, *money* och *ideology*, översätts till *pengar* och *ideologi*.

Tabell 1 – Frågor som uppsatsen ställer till materialet utifrån det teoretiska ramverket MICE.

<i>Pengar</i>	Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?
<i>Ideologi</i>	Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?
<i>Tvång</i>	Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?
<i>Ego</i>	Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utgöra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

6.1 Jämförelse med tidigare studier

Kapitlet för operationalisering är också lämpligt för att visa hur de två studier (Herbig 2008; Jonsson & Gustafsson 2022) som används för studiens underliggande syfte anpassas med operationaliseringen i den här uppsatsen, för att enkelt visa läsaren vilka likheter och skillnader som finns. Det innebär att faktorerna i studierna som jämförs anpassas med uppsatsen analys så att faktorerna blir lika många. Herbigs studie (2008) använder sig sju faktorer – *money*, *divided loyalties*, *disgruntlement*, *ingratiation*, *coercion*, *thrills* och *recognition* – medan studien från FOI (2022) använder sig av sex faktorer – *money*, *divided loyalty*, *disgruntlement*, *coercion*, *adventure seeking* och *recognition*. För att på ett tydligt sätt se hur dessa har anpassats för jämförelse i denna undersökning så åskådliggörs det tabell 2.

Tabell 2 – Hur faktorerna från Herbigs och FOI:s studie (2008; 2022) anpassas till denna uppsats.

Denna uppsats	Herbig (2008)	FOI (2022)
<i>Pengar</i>	<i>Money</i>	<i>Money</i>
<i>Ideologi</i>	<i>Divided loyalties</i>	<i>Divided loyalty</i>
<i>Tvång</i>	<i>Coercion</i>	<i>Coercion</i>
<i>Ego</i>	<i>Disgruntlement</i> <i>Thrills</i> <i>Recognition/Ego</i> <i>Ingratiation</i>	<i>Disgruntlement</i> <i>Adventure seeking</i> <i>Recognition</i>

Som tabellen visar så likställs *divided loyalties* och *divided loyalty* med faktorn i denna uppsats som benämns *ideologi*. *Disgruntlement*, *thrills*, *ecognition/ego* och *ingratiation* i Herbigs studie, samt *disgruntlement*, *adventure seeking* och *recognition* i studien från FOI likställs med den faktor som den här uppsatsen benämner *ego*. Vad som sker blir således en stor förenkling av Herbigs och FOI:s omfattande och komplexa studier, vilket man ska ha i åtanke, men den är nödvändig för att jämförelsen mellan de tidigare studierna och uppsatsen ska gå att genomföra och presenteras lättöverskådligt.

7 Analys

Kapitlet för analys kommer att presentera varje fall i separat avsnitt där samma frågor inom ramarna för uppsatsens operationalisering kommer att ställas till det empiriska underlaget som är kopplat till enskilt fall. Det efterföljs av en kort sammanfattning samt en avdelning som presenterar uppsatsens underliggande syfte. Alla namn på personer som förekommer i analysen är fingerade.

7.1 De sex fallen

7.1.1 Fall 1 – Reza Shirani (1993) och Zoreh Yazdani (1994)

Det här fallet utgörs av två domar, men som har gemensamt målnummer. I de två rättegångarna dömdes Reza Shirani och Zoreh Yazdani för grov olovlig underrättelseverksamhet (19 kap 10 § 2 st och 3 st brottsbalken) till ett år och sex månaders fängelse. Tingsrätten gör gällande att de båda har från mitten av 1992 och fram till november 1993 gått den iranska staten till handa då de hemligen och med svikliga medel genom en ej tillfällig verksamhet anskaffat uppgifter och material om Mujahedinrörelsen i Sverige. Båda gjorde vissa medgivanden men förnekade att deras handlande skulle ha haft det uppsåt som åtalet kungör (SFS 2023:257, Södra Roslags tingsrätt 1993:1; 3; 8; Södra Roslags tingsrätt 1994:1; 6; 9).

Organisationen *Folkets Mujahedin* (MEK) grundades i Iran 1965 och sedan 1981 verkar de som opposition mot den iranska regimen utanför landet, vilket beror på att de offentligt gav sitt stöd till Irak i kriget mellan länderna på 80-talet. Sedan dess är de terrorklassade av regimen i Iran och har även varit det av både EU och USA, men de två sistnämnda har lyft bort terrorstämpeln. Medlemmar MEK anses utgöra ett hot av regimen i Iran och sedan 80-talet har de varit en måltavla för deras förtryck, både i och utanför landet (EUAA 2022:2–4; Schenkkan & Linzer 2021:36).

Shirani och Yazdani greps den 15 november 1993 misstänkta för olovlig underrättelseverksamhet, vilket de blev häktade för dagen efter (Aktbilaga 4 1993; Aktbilaga 5 1993; Aktbilaga 8 1993:1). De hade båda anslutit sig till Mujahedin-föreningen i Stockholm inom vilken de bedrev arbete för att nå en ledande position. På så sätt har kunde de samla in material om organisationen och dess medlemmar vilka de senare förde vidare till personal på Irans ambassad i Stockholm. Överlämnandet av informationen har skett genom personliga möten med personal från ambassaden eller förmedlats via telefon (Södra Roslags tingsrätt 1993:8; Södra Roslags tingsrätt 1994:8)

Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?

Ja, för både Shirani och Yazdani. I domen mot Shirani framgår det att han har under perioden för brottet fick en ersättning på 24 000 kr för sina tjänster åt Irans regim. Gällande domen mot Yazdani så framgår det att hon har mottog 5 000 kr för den informationen hon har anskaffade åt den iranska underrättelsetjänsten. Själv hävdade Shimani att de 5 000 kr hon mottog inte är ersättningen för brottet som tingsrätten anser henne vara skyldig till utan att de skulle täcka omkostnader som hon har haft, exempelvis telefonräkningar. Med Säpos utredning som grund finner tingsrätten det osannolikt (Södra Roslags tingsrätt 1993:8; Södra Roslags tingsrätt 1994:7–8).

Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?

Nej, det finns inget i domarna eller i förundersökningen som visar att Shirani och Yazdani handlade utifrån en ideologisk övertygelse (Aktbilaga 41 1993; Södra Roslags tingsrätt 1993; Södra Roslags tingsrätt 1994), vad som snarare pekar på det motsatta är både Shirani och Yazdani flydde från Iran till Sverige (Aktbilaga 34 1993:2, Södra Roslags tingsrätt 1993:8)

Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?

Ja och nej – här går det utrona en skillnad i de båda domarna. Både Shirani och Yazdani hävdar att de har tvingats spionera och deras handlande är följden av en nödsituation, om de inte samarbetade med iranska regimen så skulle deras familj och vänner, både Sverige och Iran, utsättas för fara (Södra Roslags tingsrätt 1993:3–4; Södra Roslags tingsrätt 1994:4–5). Med förundersökningen som underlag så gör tingsrätten bedömningen att Shirani kan agerade utifrån en nödsituation, men att omständigheterna kring brottet gör att han måste dömas till fängelse (Södra Roslags tingsrätt 1993:5). Tingsrätten gör en annan bedömning i domen mot Yazdani och det faktum att hon också hävdar att hon har utsatts för tvång. Där hänvisar de till telefonavlyssningar, videoinspelningar och vittnesmål från förundersökningen som styrker att så inte har varit fallet (Södra Roslags tingsrätt 1994:5). Med anledning av tingsrätten att har medgett att en av de två dömda har utsatts för tvång så blir uppsatsens svar ja.

Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utföra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Shirani eller Yazidi som pekar på att de har agerade utifrån dessa syften (Aktbilaga 41 1993; Södra Roslags tingsrätt 1993; Södra Roslags tingsrätt 1994),

---

7.1.2 Fall 2 – Khalid Azzouzi (1996)

Göteborgs tingsrätt dömde Kalid Azzouzi till åtta månaders fängelse för olovlig underrättelseverksamhet (19 kap 10 § 2 st och 3 st brottsbalken) den 16 december 1996. I domen framgår att Azzouzi har gått den marockanska staten tillhanda under perioden 1992–1994 och att han mellan dessa år har hemligen och med svikliga medel anskaffat uppgifter om annan person genom en verksamhet som ej varit tillfällig. Azzouzi förnekade anklagelserna (SFS 2023:257; Göteborgs tingsrätt 1996:1; 4; 18).

Den tidigare spanska kolonin Västsahara invaderades av Marocko 1975 som sedan dess har verkat som ockupationsmakt över området. Där kämpar befrielseorganisationen *Polisario* för att frigöra sig från ockupationen och de har erkänts som legitima företrädare av flera andra stater. Det är i Marocko olagligt att verka för Västsaharas självständighet, och landets säkerhets- och underrättelsetjänst förföljer oppositionen, både i och utanför landet. Ett redskap som de har till sitt förfogande är föreningar som finns flera länder med namnet *Amicale des Travailleurs et Commerçants Marocains* (ATCM), vilka även finns i Sverige (Göteborgs tingsrätt 1996:1; 4).

Azzouzi är för född och uppvuxen Marocko och kom till Sverige 1966, där han ett par år senare blev medborgare. När det 1974 bildades en ATCM-förening i Göteborg så ingick Azzouzi i styrelsen. Föreningen finns även på andra platser Sverige och ATCM får bidrag från den marockanska staten via sina ambassader. (Göteborgs tingsrätt 1996:5). Misstankar om att Azzouzi bedrev spionage mot andra marockaner i exil uppstod i slutet av 1980-talet efter inbrott i ATCM:s lokaler och styrelsen misstänkte att inbrottet var utfört av personer som var i opposition mot dem. En av dem greps i Marocko där han fängslades och utsattes för tortyr, men återvände senare till Sverige. I samband med det så fattades beslut om telefonavlyssning gentemot Azzouzi som då misstänktes för olovlig underrättelseverksamhet, vilket föranledde till en husrannsakan 1995 där en mängd handlingar beslagtogs. Enligt Säpo har Azzouzi haft fyra kontaktpersoner, tre inom

Marockos säkerhets- och underrättelsetjänst och en tjänsteman på landets Ambassad i Stockholm (Göteborgs tingsrätt 1996:5)

Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?

Nej, det finns inget som framgår i domen eller förundersökningen som visar på att Azzouzi skulle ha mottagit pengar från den Marockanska regimen eller dess företrädare för de uppgifter och den information som han har förmedlade till dem (Aktbilaga 20 1995; Göteborgs tingsrätt 1996). Vad som framkommer är att Azzouzi har under sin tid som ordförande för ATCM gjort resor till Marocko som har varit betalda av den Marockanska staten, men att de ingick i hans uppdrag som ordförande för ATCM och tilldelades alla som hade den posten (Göteborgs tingsrätt 1996:7) och kan således inte ses som betalning för det spioneri som han har utfört.

Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?

Ja, Azzouzi agerade utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med den Marockanska regimens. Det faktum som nämns ovan att Azzouzi var med startade Göteborgs lokala ACTM-förening redan 1974, vars syfte är att agera förlängning åt Marockos statsapparat visar att han måste känt en ideologisk samhörighet med landet. Under ett samtal med en av sina kontakter i Marocko så refererar Azzouzi till ett program som har sänts på svensk TV vilket handlade om personer som har varit fängslade i Maracko och han beskriver hur programmet åsyftade att smutskasta landet för att ge det dåligt rykte. Tidigare avlyssningar där Azzouzi vidarebefordrar kritik mot Marocko i svensk media visar samma sak (Göteborgs tingsrätt 1996:11–12). Detta tillsammans med att Azzouzi ofta agerade på eget initiativ, samt att utredningen mot honom konstaterar att han redan 1980 ska erbjudit sina tjänster till den marockanska staten (Göteborgs tingsrätt 1996:5; 19) visar att han måste handlat utifrån en ideologisk övertygelse.

Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Azzouzi som pekar på att han har blivit tvingad att spionera, eller att detta skulle ha skett till följd av utpressning eller hot (Aktbilaga 20 1995; Göteborgs tingsrätt 1996).

Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utföra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

Ja, i alla fall till viss del. Utredningen mot Azzouzi visar att han har lämnat information till sina kontaktpersoner i Marocko rörande en person som vid tiden var anställd vid landets ambassad i Stockholm, denna information har även lämnats till annan personal vid ambassaden. Syftet med detta ska ha varit att Azzouzi ville att mannen skulle skiljas från sin tjänst och drabbas av svårigheter, vilket också skedde. Anledningen till detta kan enligt utredningen vara att Azzouzi har känt sig särbehandlad av ambassadtjänstemannen (Göteborgs tingsrätt 1996:7; 21; 31).

7.1.3 Fall 3 – Baurchuk Samadi (2010)

Mot sitt nekande dömdes Baurchuk Samadi i Stockholms tingsrätt för grov olovlig underrättelseverksamhet den 8 mars 2010 (19 kap 10 § 2 st och 3 st brottsbalken). Han har enligt tingsrätten under perioden januari 2008 till juni 2009 med uppsåt gått den kinesiska staten tillhanda genom att han har delgett dem uppgifter rörande personer av uigurisk härkomst. Uppgifter som han har anskaffat hemligen och med svikliga medel genom en verksamhet som ej anses vara tillfällig (SFS 2023:257; Stockholms tingsrätt 2010:1; 4).

Xinjiang är den provins i Kina vilken ursprungsbefolkning uigurer härstammar från men i vilken de idag utgör en minoritet på grund av regimens politik. Kina har under lång tid bedrivit en aggressiv politik gentemot uigurer med målet att göra Xinjiang så kinesisk som möjligt, då de uppfattar möjligheten till deras frigörelse som ett hot. I Sverige finns det lokala uiguriska organisationer där vissa är en del av globala *World Uyghur Congress* (WUC), vars ledare har, som många andra uigurer, stämplats som terrorist av den kinesiska staten (Stockholms tingsrätt 2010:5–7).

Säpo fick kännedom om Samadi genom en förundersökning gällande en kvinna som var anställd vid den kinesiska ambassaden i Stockholm och som enligt uppgift samlat information om uigurer i Sverige. Den visade var att hon träffade Samadi som var en del av den uiguriska diasporan. Vidare så fick Säpo kännedom om att Samadi hade kontakt med den ambassadanställdes man, som officiellt var kinesisk journalist i Sverige och som enligt Säpo var underrättelseofficer vid den kinesiska

underrättelsetjänsten *Ministeriet för statens säkerhet* (MSS) (Stockholms tingsrätt 2010:7–8). Utredningen mot Samadi visar att han under perioden för brottet har frekvent kontakt med ambassadtjänstemannen och hennes man. Det har skett genom personliga möten eller via telefon, samt att de har skett med särskilda förfaringssätt (Stockholms tingsrätt 2010:10–11). Utredningen visar att Samadi har samlat fotografier, samtalat och antecknat för att anskaffa information om uigurer i Sverige (Stockholms tingsrätt 2010:15)

Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?

Ja, Samadi har mottagit både pengar och tjänster som betalning för sitt spionage. Vid husrannsakan hos Samadi så fann man 110 000 kr i ett kuvert, något som tingsrätten bedömer vara ersättning för brottet. Detta styrks genom granskning av Samadis ekonomiska situation som visar att hans inkomst har varit låg. Under åren 2005–2008 redovisade han inkomster på ca 60 000 kr per år och under 2006–2009 varierade inkomsterna mellan 50 000 kr och 70 000 kr årligen. Att de 110 000 kr har utgjort ersättning för Samadis underrättelseverksamhet styrks av telefonavlyssningar. Samdis påstående om att pengarna som beslagtogs vid husrannsakan skulle vara en gåva finner tingsrätten som osannolikt (Stockholms tingsrätt 2010:10; 18). Vidare så har Samadi fått tjänster som har bidragit till ett mervärde för han själv och hans familj. Hans svärdotter har fått jobb genom den kinesiska ambassaden och hans fru har tillhandahållit ett gratis visum. Samadi själv skulle få hjälp med att få tillbaka pengar från den kinesiska staten, vilket han inte har fått. Det anses av tingsrätten också utgöra en form av ersättning för den olovliga underrättelseverksamhet som han har bedrivit (Stockholms tingsrätt 2010:13; 18).

Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?

Nej, det finns inget i domen eller i förundersökningen som visar att Samadi har handlat utifrån en ideologisk övertygelse (Aktbilaga 44–67 2010; Stockholms tingsrätt 2010).

Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Samadi som pekar på att han har blivit tvingad att spionera, eller att detta skulle ha skett till följd av utpressning eller hot (Aktbilaga 44–67 2010; Stockholms tingsrätt 2010).

Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utföra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Samadi som pekar på att han har agerade utifrån dessa syften (Aktbilaga 44–67 2010; Stockholms tingsrätt 2010)

7.1.4 Fall 4 – Alphonse Byukusenge (2013)

Den 23 oktober 2013 dömdes Alphonse Byukusenge i Örebro tingsrätt till åtta månaders fängelse för grov olovlig underrättelseverksamhet (19 kap 10 § 2 st och 3 st brottsbalken). Domen kungör att han under perioden mellan sommaren 2010 och februari 2011 har kontakt med rwandiska oppositionella i Sverige för att anskaffa uppgifter om personliga förhållanden med uppsåt att gå den rwandiska staten tillhanda, samt att detta har skett hemligen och svikligen. Vidare så har verksamheten bedömts vara planerad och ej tillfällig. Han förnekade till att han bedrivit sådan verksamhet (SFS 2023:257; Örebro tingsrätt 2013:1–2; 27–29).

Sedan 1994 innehar det politiska partiet *Rwandiska patriotiska fronten* (RPF) makten i Rwanda, där flera ledande personer har en bakgrund inom underrättelsetjänsten, som enligt Säpo är väldigt välorganiserad och effektiv som bedriver en omfattande verksamhet utanför landet i jämförelse med andra afrikanska stater (Örebro tingsrätt 2013:12). Säpo menar att Rwandas underrättelsetjänst främst arbetar i Sverige genom landets ambassad, men har även direktkontakt med personer, och jakten på oppositionella sker till följd av regimens rädsla för att förlora makten (Örebro tingsrätt 2013:1; 13).

Byukusenge är född i Burundi men uppväxt i Rwanda och innehar medborgarskap i båda länderna. Han kom till Sverige med målsättningen att bedriva affärer och han titulerar sig själv som affärsman, syftet var att börja importera bananer. Han har genom sitt arbete etablerat ett stort kontaktnät, vilket bland annat innefattar en rådgivare åt presidenten (Örebro tingsrätt 2013:3). Rådgivaren har enligt Säpo varit chef för den militära underrättelsetjänsten i Rwanda, men är idag, förutom rådgivare

åt presidenten, högt uppsatt militär och affärsman, som för tiden vid rättegången även var efterlyst av interpol (Örebro tingsrätt 2013:5; 12). Det är av honom och den vid tiden rwandiske ambassadören som Byukusenge fick i uppdrag att införskaffa uppgifter rörande oppositionella inom den rwandiska diasporan i Sverige, vilket styrks av vittnesmål och telefonavlyssning (Örebro tingsrätt 2013:14; 28).

Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?

Ja, domen visar att Byukusenge både har fått pengar och tjänster. Genom telefonavlyssning så framkommer det att Byukusenge fick pengar av den rwandiska underrättelsetjänsten för att kunna betala för resor till landet (Örebro tingsrätt 2013:21; 28). Vidare så fick Byukusenge löften om hjälp från den ovan nämnda rådgivare att driva in en skuld, vilket han gjorde men Byukusenge fick aldrig några pengar. En annan anledning till att han kontaktade honom var att han behövde kapital till sina affärer. Han har också kontaktat en annan militär av högre rang med anledning av att han ville få hjälp att få de pengarna som han ansåg var hans (Örebro tingsrätt 2013:3; 5; 7).

Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?

Ja, utredningen mot Byukusenge visar att han sympatiserar med RPF. Han är medlem i partiet och ser sig själv som patriot (Örebro tingsrätt 2013:7; 9; 28). Här går det dock att betrakta Byukusenges ideologiska övertygelse som ett redskap han använder för att gynna sina affärer, men utredningen mot honom visar att han är uttalad patriot (Örebro tingsrätt 2013:7; 9). Det visar att han hade en ideologisk övertygelse som gick i linje med den rwandiska regimen, samt att han hade en tilltro till regimen och idé.

Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Byukusenge som pekar på att han har blivit tvingad att spionera, eller att detta skulle ha skett till följd av utpressning eller hot (Aktbilaga 33–38 2013; Örebro tingsrätt 2013).

Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utföra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

Ja, domen visar att Bykusenge har bedrivit olovlig underrättelseverksamhet för att fylla ett bekräftelsebehov. Det är kopplat till hans vilja att bli en lyckad affärsman, vilket skulle vara en bekräftelse för honom. I domen framkommer det att Bykusenge sedan studietiden har haft målsättningen att jobba med affärer och att han ser sig själv som affärsman. Men hans affärer gick inte bra, bland annat på grund av att han blev lurad och hans projekt som avser att börja importera bananer till Sverige måste anses som misslyckat. Bykusenge medger själv att anledningen till att han gick med på att anskaffa information om rwandier i Sverige handlade om att han ville imponera på presidentens rådgivare så att detta i förlängningen skulle gynna hans affärer (Örebro tingsrätt 2013:3–5).

7.1.5 Fall 5 – Kelsang Trungpa (2018)

Kelsang Trungpa dömdes för grov olovlig underrättelseverksamhet den 15 juni 2018 till fängelse i ett år och tio månader (19 kap 10b § 1 st och 2 st brottsbalken) i Södertörns tingsrätt. Enligt tingsrätten så har han mellan juli 2015 till februari 2017 med uppsåt att gå den kinesiska staten tillhanda, hemligen och med svikliga medel bedrivit en icke tillfällig verksamhet i Sverige med syftet att anskaffa uppgifter om personliga förhållanden rörande personer av tibetansk härkomst. Kelsang Trungpa dömdes mot sitt nekande (SFS 2023:257, Södertörns tingsrätt 2018:1; 5–6).

Tibet är sedan 1950 en inkorporerad del av Folkrepubliken Kina och utgör för dem ett område med stor strategisk och geopolitisk betydelse och Kina bedriver ett förtryck gentemot den tibetanska befolkningen. Det förekommer även förtryck mot tibetaner i exil genom kinesisk underrättelsetjänst som under täckbefattning rekryterar källor och agenter som har tillgång till den oppositionella miljön inom den tibetanska diasporan, vilka kan förse dem med uppgifter som de kan använda för att försöka upplösa den verksamhet som de anser utgöra ett hot (Södertörns tingsrätt 2018:6–8).

Kelsang Trungpa flydde från 1997 till följd av att han svartlistades av med anledning av deltagande i en pro-tibetansk demonstration. Trungpa är integrerad i den tibetanska diasporan i Sverige och många bekanta bland svensktibetaner. På så sätt har han haft möjlighet att samla uppgifter om deras personliga förhållanden

(Södertörns tingsrätt 2018:8; 11). Tingsrätten slår också fast att han under perioden för brottet har gjort åtskilliga resor till Polen där han har träffat en ambassadsekreterare vid Kinas ambassad i Warszawa vilken av Säpo har identifierats som underrättelseofficerare och det är denne som Trungpa fick i uppdrag att spionera på tibetaner i Sverige (Södertörns tingsrätt 2018:9). Trungpa förekommer också i domen mot Baurchuk Samadi 2010, där han finns som kontakt i en telefon tillhörande den underrättelseofficer som var kontaktperson åt Samadi, vilket visar att Trungpa var i kontakt med kinesisk underrättelsetjänst redan 2008 (Södertörns tingsrätt 2018:8).

Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?

Ja, Trunpa mottog kontanta ersättningar för det begångna brottet. När Trungpa greps efter han stigit av en färja från Polen så hade han 6 000 USD i kontanter. Utredningen mot honom visar också att han fick insättningar på sitt konto som utgörs av stora och jämna belopp. Det går även att se samband mellan insättningarna på Trungpas konto och dennes resor till Polen och efter han greps så upphörde kontantinsättningarna. Tingsrätten gör bedömningen att de 6 000 USD som beslagtogs när Trungpa greps, samt insättningarna på hans konto utgör betalningar för den information som han anskaffade åt den kinesiska underrättelsetjänsten (Södertörns tingsrätt 2018: 12; 18).

Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?

Nej, det finns inget i domarna eller i förundersökningen som visar att Trungpa har handlade utifrån en ideologisk övertygelse (Aktbilaga 65–68 2018; Södertörns tingsrätt 2018). Vad som styrker det motsatta är det faktum att Trungpa flydde från Kina med anledning av sina pro-tibetanska sympatier (Södertörns tingsrätt 2018:13; Aktbilaga 65 2018:110).

Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Trungpa som pekar på att blev tvingad att spionera, eller att detta skulle ha skett till följd av utpressning eller hot (Aktbilaga 65–68 2018; Södertörns tingsrätt 2018).

Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utföra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Trungpa som pekar på att han har agerade utifrån dessa syften (Aktbilaga 65–68 2018; Södertörns tingsrätt 2018).

7.1.6 Fall 6 – Qasim Jalab (2019)

Qasim Jalab dömdes i Stockholms tingsrätt mot sitt nekande i december 2019 till fängelse i två år och sex månader för grov olovlig underrättelseverksamhet mot person (19 kap 10b § 1 st och 2 st brottsbalken). Han ska enligt tingsrätten under perioden april 2015 till februari 2019 bedrivit en ej tillfällig verksamhet i Sverige och delvis i utlandet med syftet att gå republiken Iran tillhanda genom att han hemligen och svikligen anskaffat uppgifter om oppositionella ahwazier (SFS 2023:257, Stockholms tingsrätt 2019:1; 9).

Den etniska gruppen ahwazier kommer från provinsen Khuzestan i Iran, vilket av regimen anses vara ett viktigt säkerhetspolitiskt och ekonomiskt område, men där det också har bildats flera etnoseparatistiska rörelser av personer med arabisk härkomst. Den mest tongivande bland dessa är *Arab Struggle for Liberation of Ahwaz* (ASMLA) och anses tillsammans med liknande grupperingar utgöra ett hot av regimen i Iran. Det har resulterat i att många ahwaziskt ursprung har beviljats asyl i europeiska länder (Stockholms tingsrätt 2019:4–5).

Qasim Jalab kommer från Irak och fick uppehållstillstånd i Sverige 2009, han arbetade som fotograf och, enligt honom själv, också journalist för tidningarna EuroPress och EuroTimes. Genom sin yrkesroll kunde Jalab anskaffa uppgifterna som utgör brottet (Stockholms tingsrätt 2019:7; 10). I samband med misstanke om förberedelse till mord av ahwazier så inleddes en förundersökning mot Jalab och när han senare greps för narkotikainnehav så genomfördes en husrannsakan i hans bostad där en laptop och flera telefoner beslagtogs som tömdes på information. Det resulterade i att Jalab anhölls i samband med att han landade på Arlanda efter en resa till Irak, och troligtvis Iran, och häktades på sannolika skäl misstänkt för olovlig underrättelseverksamhet den 1 mars 2019 (Stockholms tingsrätt 2019:8–9;

36). Jalab kom i kontakt med underrättelsetjänsten i Iran via hans irakiska frus farbror som hade kopplingar till Iran deras underrättelsetjänst. Jalab hade i ett senare skede direkt kontakt, med vad som anses bevisat, en person inom underrättelsetjänsten i Iran (Stockholms tingsrätt 2019:19–20; 37).

Har personen mottagit pengar eller andra tjänster för sitt spionage som kan bidra till mervärde för denne själv, personer inom familjen eller vänner?

Ja, Jalab har mottog pengar för den olovliga underrättelseverksamhet som han har dömdes för. I domen framkommer det att i de beslagtagna mobiltelefonerna så fanns det en kontakt som var döpt NONA, vilken utredning kunde visa att Jalab hade haft regelbunden kommunikation med under perioden för brottet. NONA är enligt Säpo en iransk underrättelseagent och det är genom denna kontakt som Jalab har fått en ersättning på 4 600 USD för att han har lämnade över information rörande ahwazier (Stockholms tingsrätt 2019:31; 35). Jalab har under perioden för brottet levt under knapphändiga ekonomiska förhållanden och hävdar själv att de 4 600 USD som enligt åklagaren kom från den iranska underrättelsetjänsten egentligen är en återbetalning av ett lån, något som tingsrätten finn icke trovärdigt (Stockholms tingsrätt 2019:31).

Har personen genom sitt spionage innehaft eller agerat utifrån en ideologisk övertygelse som går i linje med det land som denne har agerat på uppdrag åt?

Nej, det finns inget i domarna eller i förundersökningen som visar att Jalab handlade utifrån en ideologisk övertygelse (Stockholms tingsrätt 2019; Aktilaga 74–80 2019).

Har personen tvingats att spionera, vilket kan ha skett genom utpressning eller hot mot denne, mot dennes familj, släktingar eller vänner?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Jabal som pekar på att han har blev tvingad att spionera, eller att detta skulle ha skett till följd av utpressning eller hot (Stockholms tingsrätt 2019; Aktilaga 74–80 2019).

Har personen spionerat med syftet att fylla ett bekräftelsebehov, utföra en form av hämnd eller för att bidra till mer spänning i personens liv?

Nej, det finns inget i förundersökningen eller i domen mot Jabal som pekar på att han agerade utifrån dessa syften (Stockholms tingsrätt 2019; Aktilaga 74–80 2019).

För att tydliggöra analysen ovan så att läsaren på enkelt sätt kan se vilken eller vilka faktorer som har fått positiva svar så sammanställs de i en tabell nedan – se tabell 3 I tabellen som kommer endast de celler som har positiva svar att vara markerade för att bidra till en tydlig och enkel överblick.

Tabell 3 – Sammanställning av analys i avdelning 7.1

	<i>Pengar</i>	<i>Ideologi</i>	<i>Tvång</i>	<i>Ego</i>
Fall 1	X		X	
Fall 2		X		X
Fall 3	X			
Fall 4	X	X		X
Fall 5	X			
Fall 6	X			

7.2 Jämförelse med två andra studier

I den här uppsatsen så är det huvudsakliga syftet att undersöka flyktingspionage i Sverige genom att studera sex fall och utifrån dessa se om det går utrona vilka bakomliggande faktorer som på ett direkt eller indirekt sätt har påverkat de personer som har dömts för olovlig underrättelseverksamhet. Som nämns i inledningen så har uppsatsen även ett underliggande syfte som är att ställa den primära analysen mot analysen i två andra studier som undersöker klassiskt spionage, med utgångspunkt i samma teoretiska ramverk. Eftersom de studierna använder sig av fler faktorer i sin analys har det varit nödvändigt att anpassa dem för att det ska vara möjligt att genomföra en jämförelse mellan de tre analyserna, något som beskrivs i kapitlet för operationalisering. De två studier som ska utgöra underlaget till jämförelsen är studien av Herbig (2008) och studien av Jonsson och Gustafsson (2022) åt FOI.

Herbig's studie är indelad i tre olika tidsperioder och hon visar i sin studie vilka faktorer som verkat som främsta drivkraft i var och en av dessa perioder så att det går att se likheter och skillnader mellan dem. Herbig's resultat visar att *pengar* har varit den faktor som utgjort den främsta drivkraften till spionage under de två första tidsperioderna i hennes studie, vilka sträcker sig från 1947–1989, som sen följdes av ideologi som den näst vanligaste faktorn. I nästkommande period mellan åren 1990–2007 så går det se att det är *ideologi* som är den faktor som utgör den primära faktorn till att börja spionera, vilken där åtföljs av *ego* (Herbig 2008:ix; 32). Resultaten från studien från FOI som sträcker sig från 2010–2021 visar att *tvång* är den vanligaste faktorn för spionage och att *pengar* är den näst vanligaste, åtföljt av *ideologi* och *ego* (Jonsson & Gustafsson 2022:46). Analysen i den här uppsatsen visar att det är *pengar* som är den främsta drivkraften för spionage, vilket i den här studien är fenomenet flyktingspionage under tidsperioden 1992–2019. Det följs av *ideologi* och *ego*, samt *tvång*, en faktor som endast går att påvisa i ett av de sex fallen.

För att göra det mer överskådligt så presenteras jämförelsen i tabell 4 nedan, där de fyra faktorerna rangordnas under varje rubrik. Ju högre upp en faktor hamnar desto vanligare är den som drivkraft för spionage, och således, ju längre ner en faktor hamnar desto mindre vanlig är den.

Tabell 4 nedan visar att faktorerna i den sammanfattande tabell 3 har rangordnats, vilket har skett utifrån hur ofta de blir markerade i tabell 3. Således kan vi se att *pengar* som har flest markeringar i tabell 3 hamnar överst kolumnen *Analys i denna studie* i tabell fyra och att *tvång* som har minst markeringar i tabell 3 hamnar längst ner i samma kolumn. *Ego* och *ideologi* har samma antal markeringar i tabell 3 och hamnar således i mitten i kolumnen längst till vänster i tabell 4.

Tabell 4 – Sammanfattning av jämförelsen i avdelning 7.3

Analys i denna studie	Herbig (2008)			FOI (2022)
	TP1	TP2	TP3	
<i>Pengar</i>	<i>Peng.</i>	<i>Peng.</i>	<i>Ideol.</i>	<i>Tvång</i>
<i>Ideologi</i>	<i>Ideol.</i>	<i>Ideol.</i>	<i>Ego</i>	<i>Pengar</i>
<i>Ego</i>	<i>Ego</i>	<i>Ego</i>	<i>Peng.</i>	<i>Ideologi</i>
<i>Tvång</i>	<i>Tvång</i>	<i>Tvång</i>	<i>Tvång</i>	<i>Ego</i>

Vad som avses med beteckningen TP1, TP2 och TP3 under rubriken Herbig (2008) är de tre tidsperioder efter vilken hon har delat in sin studie. Således är TP1 tidsperioden 1947–1979, TP2 är 1980–1989 och TP3 är 1990–2007. Förkortningarna som förekommer under dessa rubriker, *Peng.* och *Ideol.*, ska läsas som *pengar* och *ideologi*.

8 Slutsats

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka flyktingspionage i Sverige och göra det genom att försöka lokalisera vilken eller vilka drivkrafter som är de främsta för de som börjar spionera på exilgrupper. Uppsatsens analys visar genom det teoretiska ramverket MICE (Burkett 2013) att den faktor som är den främsta anledning till flyktingspionage i Sverige är *pengar*, se tabell 3 och 4. Vad det säger oss är att pengar är den mest rationella drivkraften för att få någon att ta de risker som det innebär att bedriva flyktingspionage i Sverige, något som även Burkett vidhåller i sin artikel när han beskriver denna faktor (Burkett 2013:9). Men det finns ett problem med uppsatsens analys som måste lyftas fram och det är faktorn tvång som endast är närvarande i ett av de sex fall som utgör analysen. Här anser jag att det inte går att bortse från det faktum att det är nästan uteslutande är auktoritära staters underrättelseorgan som är uppdragsgivare i de fall som innefattas i studien (EIU 2022), och att hotet från dem ständigt är närvarande gentemot deras befolkning, vare sig den befinner sig i eller utanför landet, något som bekräftas av den tidigare forskningen (Almén 2020; Ekman et al. 2023; Freedom House u.å; Moss et al. 2020; Schenkkan & Linzer 2021). Således går det inte att definitivt konstatera att resultatet i uppsatsens analys är definitivt när vetenskapen om det underliggande hotet från auktoritära stater är känt. Därför kan *tvång* vara en närvarande faktor i flera av fallen, men att den förblir dold då hotet från den rekryterande regimen kan vara outtalat. Således måste detta tas i beaktande och jag anser att resultatet i uppsatsens analys ska ses på med försiktighet, men att den visar vissa beaktningsvärda detaljer.

Vad gäller uppsatsens underliggande syfte så kan vi se att resultatet från analysen i den här uppsatsen går i linje med resultat från analysen från de två första tidsperioderna i Herbig's studie (2008), men att det skiljer sig åt i den tredje tidsperioden – se tabell 4. Det kan bero på att Herbig utgår från amerikansk kontext som har förändrats mycket under den tidperioden, ett argument som hon själv lyfter fram (Herbig 2008:xii). Resultaten från Herbig's studie skiljer sig även från de i FOI:s, där anledningen till det kan vara amerikansk-europeiska olikheter – se tabell 4. Jämförelsen mellan resultaten från den här uppsatsens analys och de från FOI:s studie blir intressanta med hänsyn till resonemanget ovan, att tvång inte visar sig i uppsatsens analys men kanske ändå är närvarande. Tabell 4 visar att tvång är den vanligaste drivkraften för spionage i studien från FOI, följt av pengar, men uppsatsens analys visar att pengar är den främsta drivkraften och tvång den minst förekommande. Med stöd av tidigare diskussion så kan det vara så att tvång är den främsta drivkraften inom flyktingspionage i Sverige men att det inte visar sig i det empiriska underlaget. Är det så skulle resultatet från analysen i den undersökningen gå i linje med resultat från FOI:s studie – se tabell 4. Alltså kan vi inte helt säkert bedöma huruvida drivkrafterna bakom flyktingspionage i svensk kontext liknar dem i europeisk kontext.

Genom uppsatsen så går det att identifiera förslag på hur ämnet för uppsatsen kan utvecklas i kommande studier. Där skulle en studie som kombinerar MICE med RASCALS, vilket Burkett (2013) förespråkar, på fallen i den här uppsatsen. Om de används tillsammans med det typologiska ramverk som lyfts fram av Wilder (2017) så skulle studien bli mer omfattande och tillhandahålla ett större djup, men att det skulle kräva en betydligt större forskningsinsats.

9 Referenser

- Abramowitz, M. (1991). Transnational Repression: A Global Threat to Rights and Security, *Freedom House*, 7 december, URL: <https://freedomhouse.org/article/transnational-repression-global-threat-rights-and-security>, 10 december 2023
- Aktbilaga 4 (1993). Mål nr. B 738-93 i Södra Roslags tingsrätt
- Aktbilaga 5 (1993). Mål nr. B 738-93 i Södra Roslags tingsrätt
- Aktbilaga 8 (1993). (1993). Mål nr. B 738-93 i Södra Roslags tingsrätt
- Aktbilaga 20 (1995). Mål nr. B 400-95 i Göteborgs tingsrätt
- Aktbilaga 33–38 (2013). Mål nr. B 2571-12 i Örebro tingsrätt
- Aktbilaga 34 (1993). Mål nr. B 738-93 i Södra Roslags tingsrätt
- Aktbilaga 41 (1993). Mål nr. B 738-93 i Södra Roslags tingsrätt
- Aktbilaga 44–67 (2010). Mål nr. B 8976-09 i Stockholms tingsrätt
- Aktbilaga 65–68 (2018). Mål nr. B 2778-17
- Aktbilaga 74–80 (2019). Mål nr. B 2890-19
- Almén, O. (2020). *The Chinese Diaspora – Beijing’s extraterritorial authoritarian rule*, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). URL: <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--4933--%20SE>, 15 juli 2023
- Alvehus, J. (2023). *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*, 3:e uppl., Liber, Stockholm
- Burkett, R. (2013). “An Alternative Framework for Agent Recruitment: From MICE to RASCALS”, *Studies in Intelligence*, 57(1), s. 7–17
- EIU (2022). *Democracy Index 2022*, Economist Intelligence Unit, URL: <https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2022/>, 11 november 2023
- Ekman, I. et al. (2023). *Diaspora och påverkan från främmande makt – En översikt över fem staters extraterritoriella styre*, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), URL: <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--5436--SE>, 9 december 2023

- EUAA (2022). *People's Mujahedin Organisation of Iran*, European Union Agency for Asylum, URL: <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=49047>, 2 januari 2024
- Freedom House (2022). *Transnational Repression – Understanding and Responding to Global Authoritarian Reach*, URL: <https://freedomhouse.org/report/transnational-repression>, 23 november 2023
- Freedom House (2021). Case Study: Iran, *Freedom House*, URL: <https://freedomhouse.org/report/transnational-repression/iran>, 11 november 2023
- Freedom House (2022). Case Study: Sweden, *Freedom House*, URL: <https://freedomhouse.org/report/transnational-repression/sweden>, 11 november 2023
- Glasius, M. (2018). "Extraterritorial authoritarian practices: a framework", *Globalizations*, 15(2), s. 104–119
- Göteborgs tingsrätt (1996). Dom 1996-12-16 i mål nr. B 400-95
- Herbig, K. L. (2008). *Changes in Espionage by Americans: 1947–2007*, Technical Report 08-05, Department of Defence, URL: <https://sgp.fas.org/library/changes.pdf>, 29 november 2023
- Human Rights Watch (2023). "Join Us or Die" – Rwanda's Extraterritorial Repression, Human Rights Watch, URL: https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2023/10/rwanda1023_web_2.pdf, 11 november 2023
- Jonsson, M. & Gustafsson, J. (2022). *Espionage by Europeans 2010–2021 – A Preliminary Review of Court Cases*, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), URL: <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--5312--SE>, 29 november 2023
- Jörum, E. (2015). "Repressions across borders: homeland response to anti-regime mobilization among Syrians in Sweden", *Diaspora Studies*, 20(4), s. 564–580
- Moss, D. M. et al. (2020). "Going after the family: Transnational repression and the proxy punishment of Middle Eastern diasporas", *Global Networks – a journal of transnational affairs*, 22(4), s. 581–585
- Safeguards Defenders (2023). *Targeted in Türkiye: Chinas Transnational Repression Against Uyghurs*, Safeguard Defenders, URL: <https://safeguarddefenders.com/sites/default/files/pdf/TARGETED%20IN%20TURKIYE%20.pdf>, 10 november 2023

- Schenkkan, N. & Linzer, I. (2021). *Out of sight, not out of reach – The Global Scale Transnational Repression*, Freedom House, URL: https://freedomhouse.org/sites/default/files/2021-02/Complete_FH_TransnationalRepressionReport2021_rev020221.pdf, 10 november 2023
- SFS (2023). *Brottsbalken*, Svensk författningssamling, URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-%20forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700/#K19, 12 december 2023
- Shaim, Y. (2005). *The Frontier of Loyalty: Political Exiles in the Age of the Nation-State*, 2:a uppl., University of Michigan Press, Ann Arbor, MI
- Sundqvist, G. & Lindberg, F. (2022). *Statliga kinesiska påverkansoperationer mot demokratin i svenska kommuner*, Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF), URL: <https://www.mpf.se/publikationer/#paverkansoperationer>, 15 juli 2023
- Svd (2003). Sverige utvisar irakiska dipolmater, *Svenska Dagbladet*, 14 mars, URL: <https://www.svd.se/a/4cded90b-4364-31e6-9415-a53f63e2e544/sverige-utvisar-irakiska-diplomater>, 11 december 2023
- Stockholms tingsrätt (2010). Dom 2010-03-08 i mål nr. 8976-09
- Stockholms tingsrätt (2010). Dom 2019-12-20 i mål nr. 2890-19
- Säkerhetspolisen (2007). *Säkerhetspolisen 2007*, Säkerhetspolisen, URL: <https://sakerhetspolisen.se/download/18.310a187117da376c6603308/1637582476142/Sakerhetspolisen2007.pdf>, 3 maj 2023
- Säkerhetspolisen (2011). *Säkerhetspolisen 2011*, Säkerhetspolisen, URL: <https://sakerhetspolisen.se/download/18.310a187117da376c6603311/1637582476988/Arsbok%202011.pdf>, 3 maj 2023
- Säkerhetspolisen (2021). *Säkerhetspolisen 2021*, Säkerhetspolisen, URL: https://sakerhetspolisen.se/download/18.650ed51617f9c29b552287/1649683389251/Sakerhetspolisen_arsbok%202021.pdf, 3 maj 2023
- Säkerhetspolisen (2023). *Säkerhetspolisen 2023*, Säkerhetspolisen, URL: <https://sakerhetspolisen.se/hoten-mot-sverige/underrattelsehotet.html>, 10 december 2023
- Södertörns tingsrätt (2018). Dom 2018-06-15 i mål nr. B 2778-17
- Södra Roslags tingsrätt (1993). Dom 1993-12-28 i mål nr. B 738-93

- Södra Roslags tingsrätt (1994). Dom 1994-01-27 i mål nr. B 738-93
- Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *Att fråga och svara, samhällsvetenskaplig metod*, Liber, Stockholm
- Tobin, D. Elimä, N. (2023). “*We know you better than yourself*”: *China’s transnational repression of the Uyghur diaspora*, University of Sheffield, URL: <https://www.sheffield.ac.uk/seas/research/we-know-you-better-you-know-yourself-chinas-transnational-repression-uyghur-diaspora>, 12 november 2023
- Westerberg, O. (2012). Säpo utreder syriskt flyktingspionage, *Dagens Nyheter*, 1 november 2023, URL: <https://www.dn.se/nyheter/sverige/sapo-utreder-syriskt-spionage/>, 13 december 2023
- Wilder, U. M. (2017). “The Psychology of Espionage”, *Studies in Intelligence*, 61(2), s. 19–36
- Örebro tingsrätt (2013). Dom 2013-10-23 I mål nr. B 2571-12